

บันทึกท้ายเล่ม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

งานใดใดในโลกเล่า
จะยากเท่างานครูผู้ฝึกฝน
งานก่อสร้างห้างหอพักพอรณ
งานสร้างคนยากยิ่งกว่าสิ่งใด
วิไลวรรณ คำมัน

คณะผู้ดำเนินการ

ที่ปรึกษา

ดร.รุ่ง แก้วแดง

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

นางสาวมยุรี จารุปาน

รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

นักวิจัย

นางวิไลวรรณ คำมัน ครูต้นแบบ ปี 2541

วิชา ภาษาไทย ระดับ ประถมศึกษา

ผู้พิจารณารายงาน

ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์

ผู้ดำเนินการโครงการ

นางสาวภัทธิดา พันธุมเสน

นางสาวสมรชนีกร อ่องเอิบ

นางฟ้าม่วย เรืองเลิศบุญ

นางสาวชนิดา อาคมวิฒนะ

บรรณาธิการ ผู้เรียบเรียง และจัดพิมพ์ฉบับ

นางฟ้าม่วย เรืองเลิศบุญ

ผู้ประสาน

นายสมยศ พันธุ์โอพารกุล

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

กองทุนรางวัลเกียรติยศแห่งวิชาชีพครู (กรค.)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สกศ.)

สำนักนายกรัฐมนตรี

แนะนำครูต้นแบบปี 2541

ชื่อ/นามสกุล	นางวิไลวรรณ คำมัน
ตำแหน่ง	อาจารย์ 3 ระดับ 8
สถานที่ทำงาน/สังกัด	โรงเรียนบ้านห้วยกอก 1
ชื่อสถานที่	สำนักงานคณะกรรมการการประถม-
สังกัด	ศึกษาแห่งชาติ
	ถนนชยางกูร อำเภอนิคมคำสร้อย
	จังหวัดมุกดาหาร
	รหัสไปรษณีย์ 49130
ที่อยู่	บ้านเลขที่ 123 หมู่ที่ 10
	ถนนชยางกูร ตำบลนากก
	อำเภอนิคมคำสร้อย
	จังหวัดมุกดาหาร
	รหัสไปรษณีย์ 49130
โทรศัพท์ที่ทำงาน	0-4263-8067
โทรสาร	0-4263-8181
โทรศัพท์บ้าน	0-1661-6609

แนะนำครุภัณฑ์แบบ ปี 2541

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,สำนักงาน. การปฏิรูปการเรียนรู้ตาม
แนวคิด 5 ทฤษฎี. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไอดีเอสแควร์, 2541.
- คณะกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้. ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด.
กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543.
- ชาติรี สำราญ. สอนอย่างไรให้เกิดการเรียนรู้เพื่อรู้. ยะลา : เสริมการพิมพ์,
2537.
- ษษษ คนสอนคน. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรีสฤษดิ์วงศ์, 2543.
- ทิสนา เขมมณี. การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.ำ
ในวารสารวิชาการ : 2(5) : 2-30 ; พฤษภาคม 2542.
- ประเวศ วะสี. ปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อแก้ความทุกข์ยากของคนทั้งแผ่นดิน.ำ
ในสถานปฏิรูป : 3(24) : 62-65 ; มีนาคม, 2543.
- วันชัย ดนัยต์ โมนุท.หัวใจของการปฏิรูปการศึกษา.ำ ในปฏิรูปการศึกษา : 2
(36) : 9-17 ; มิถุนายน, 2543.
- วิภาภรณ์ ภูวัฒน์กุล. ำใครคือผู้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่เน้น
นักเรียนเป็นศูนย์กลางที่แท้จริง.ำ ในวารสารวิชาการ : 3(5) : 32-39 ;
พฤษภาคม 2543.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง, กรมวิชาการ. การเรียนรู้สู่ทักษะชีวิต. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2541.
- สมชาย เทพแสง. การปฏิรูปการเรียนรู้สู่ CHILD ะ CENTRED.ำ ใน
วารสารวิชาการ : 3(4) : 67-69 ; เมษายน, 2543.
- สุพล วังสินธ์. การเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ (Cooperative learning) ใน
วารสารวิชาการ : 3(4) : 9-13 ; เมษายน, 2543.

จังหวัดที่ครูเคยไปทำหน้าที่วิทยากรขยายเครือข่ายทางการปฏิรูปการศึกษาได้แก่ กรุงเทพฯ สุพรรณบุรี นครนายก นครสวรรค์ นนทบุรี ขอนแก่น อุดรธานี อุบลราชธานี ชัยภูมิ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด นครพนม สกลนคร มุกดาหาร สงขลา นครศรีธรรมราช ตราด ชุมพร และปัตตานี และในอำเภอต่างๆ อีกมากมาย หากนับเครือข่ายได้ไม่น้อยกว่า 1 แสนคน แม้จะเหนื่อยยากลำบาก ในการเดินทางเพียงใด

ความภูมิใจที่มีส่วนช่วยปลุกเมล็ดพันธุ์แห่งความดี ตกที่ไหนก็งอกเงย และงดงามที่นั่น สมดังเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษา ที่ต้องการให้ครูหกแสนคนทั่วประเทศได้ปรับวิธีเรียน เปลี่ยนวิธีสอนจากการสอนหนังสือมาเป็นสอนคน ความชื่นใจทุกและความมั่นใจเกิดขึ้นเมื่อได้เห็นครูเครือข่าย และครูทั้งหลายที่ได้รับการพัฒนา และอบรมจากครูนำไปปฏิบัติอย่างจริงจัง ทำให้ความเหนื่อยของครูเกิดผลคุ้มค่าต่อการพัฒนาการศึกษาของไทย และตั้งมั่นว่าจะดำเนินการขยายเครือข่ายต่อไป จนกว่าจะหมดกำลังท้ายสุดนี้ ขอฝากบทกลอน และเสียงเพลงปลุกใจให้มีพลัง เพื่อสร้างสรรค์สังคมครู เพื่อว่าวันหนึ่งครูต้นแบบอาจท้อแท้ แต่ไม่ควรท้อถอยเป็นอันขาด

3. ศึกษา เรียนรู้งาน และผลงานทางวิชาการ รูปแบบต่างๆ ของรุ่นพี่ที่
ทำสำเร็จแล้ว เพื่อเป็นแนวคิดนำไปประยุกต์ใช้กับตนเอง
4. ศึกษาปัญหาของผู้เรียนตามสภาพจริง
5. วางแผนดำเนินการสร้างสื่อ นวัตกรรม เพื่อแก้ปัญหา โดยคำแนะนำ
ของผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้นๆ
6. ฝึกปฏิบัติจริงโดยทดลองนวัตกรรมที่สร้างขึ้นกับกลุ่มตัวอย่าง
7. ปรับปรุงแก้ไข และทดลองซ้ำ เพื่อหาประสิทธิภาพของนวัตกรรม
กับกลุ่มทดลอง และแก้ไขข้อบกพร่องแล้วจึงทดลองจริง
8. สรุปผล และเขียนรายงานการใช้

กิจกรรมเป็นที่ปรึกษาแก่เพื่อนครู

ครูได้รับแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้าวิชาการกลุ่มโรงเรียนเป็นหัวหน้าวิชาการโรงเรียน เป็นที่ปรึกษา เป็นผู้ชำนาญการ และผู้เชี่ยวชาญของสำนักพัฒนาบุคลากรสถาบันราชภัฏสกลนคร มีหน้าที่ให้คำปรึกษา ชี้แนะ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้แก่คณะผู้บริหารสถานศึกษา ครู-อาจารย์ และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งรับผิดชอบทำหน้าที่การสร้างเครือข่ายทางวิชาการภายใน 3 จังหวัด คือ จ.มุกดาหาร จ. สกลนคร และ จ.นครพนม ด้วยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การประชุมสัมมนาทางวิชาการ การนิเทศทางโทรศัพท์ ฯลฯ เพื่อพัฒนาครูเข้าสู่ครูมืออาชีพ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 เป็นสำคัญ

ผลของการขยายเครือข่ายด้วยความสมัครใจ

จากเวลา 2 ปี ที่ครูเที่ยวตระเวนไปขยายเครือข่ายด้วยความสมัครใจ และด้วยจิตวิญญาณความศรัทธาในวิชาชีพครู ในฐานะครูต้นแบบคนหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นจังหวัดที่ห่างไกลเพียงใดก็ตาม ครูไม่เรียกร้องสิทธิใดๆ แต่ทำไปเพื่อครูบาอาจารย์ และเด็กไทยทุกคนที่รอรับการเปลี่ยนแปลง และการปฏิรูปการศึกษาทุกแห่งของประเทศไทย

กิจกรรมที่ข้าพเจ้าชอบมาก เพราะเห็นว่ามิใช่ประโยชน์ต่อตนเอง ต่อนักเรียน ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง และชุมชน เช่น การไปร่วมสัมมนาทางวิชาการ การพัฒนาผลงานเพื่อเลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 2 ระดับ 7 หรือ อาจารย์ 3 ระดับ 8-9

การไปร่วมสัมมนาทางวิชาการการเป็นครูดีเด่นในปีต่างๆ ไปร่วมสัมมนางานมหกรรมการศึกษา ปี คศ. 2000 ไปร่วมสัมมนางานวาระแห่งชาติ ปฏิรูปการเรียนรู้สู่ศตวรรษใหม่ที่ไบเทค บางนา ไปร่วมสัมมนาทางวิชาการ การปฏิรูปการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ในฐานะครูเก่ง ครูดี ที่จังหวัดสุพรรณบุรี ไปร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการเหลียวหน้า แลหลัง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่จังหวัดขอนแก่น นอกจากนี้ เป็นการเข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการในระดับจังหวัด และอำเภอตามโอกาสอันสมควร

กิจกรรมการจัดตั้งชมรมวิชาการ หรือเข้าร่วมชมรมวิชาการ

ครูได้เป็นคณะกรรมการของชมรมวิชาการของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ นิคมคำสร้อย และสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดมุกดาหาร ร่วมกับชมรมครูจังหวัดมุกดาหาร ในปี 2542 เพื่อพัฒนาวิชาชีพครู ด้วยการพัฒนาผลงานทางวิชาการ เพื่อเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้นเป็นอาจารย์ 3 ระดับ 7-8 (9)

โดยการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือครูประถมศึกษามัธยมศึกษาในสังกัดจังหวัดมุกดาหาร และจังหวัดอื่นๆ ที่สนใจเข้าร่วมชมรม ปัจจุบันมุกดาหารมีอาจารย์ 3 ระดับ 9 จำนวน 3 คน ระดับ 7-8 จำนวน 52 คน (ก่อนตั้งชมรม มี 23 คน) นับเป็นความก้าวหน้าในงานวิชาชีพครูเป็นอย่างยิ่ง

กิจกรรมของชมรม ได้แก่

1. ประชาสัมพันธ์ครูอาจารย์ที่สนใจ จะพัฒนาวิชาชีพครูทั้งในและต่างจังหวัด
2. จัดประชุมสัมมนาทางวิชาการ ให้หลักการ ทฤษฎี หลักเกณฑ์ และแนวทางปฏิบัติตน เพื่อเข้าสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้น

ประเมินผลด้วยข้อสอบ ร้อยละ 20 (เน้นพุทธิพิสัย) ประเมินผลด้วย เพิ่มสะสมงานร้อยละ 30 (เน้นทักษะพิสัย) และประเมินผลด้วยทักษะกระบวนการ ร้อยละ 50 (เน้นทักษะพิสัย และจิตพิสัย) และครูต้องมีร่องรอยของการประเมินผล และนักเรียนต้องมีร่องรอยของการเรียนรู้ อันได้แก่ชิ้นงานในลักษณะต่างๆ ที่เกิดจากการปฏิบัติจริง

ดังนั้นกิจกรรมในการอบรม จึงฝึกให้ครูสร้างเกณฑ์ประเมินกระบวนการ (เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินด้วย) และฝึกสร้างข้อสอบแบบปรนัย และอัตนัยรูปแบบต่างๆ และการสร้างแบบประเมินด้านเจตคติ

กิจกรรมเป็นวิทยากรอบรมครูผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์

ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ คือผู้นำทางการศึกษา และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาที่มีบทบาทมากที่สุดในการปฏิรูปการเรียนรู้ ครูมีโอกาเป็นวิทยากรแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลดังกล่าว ด้วยการร่วมเป็นวิทยากรของสำนักงาน โครงการพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สกศ.) สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สพช.) สถาบันราชภัฏสกลนคร สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมุกดาหาร และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอนิคมน้ำอ้อย ได้ทำหน้าที่เป็นกระบอกเสียงสะท้อนภาพพจน์ของครูสายปฏิบัติการสอนว่าเขาต้องการอะไร ผู้บริหารมีส่วนช่วยหรือส่งเสริมอย่างไร จึงจะทำให้การศึกษาพัฒนาทั้งระบบได้ โดยการตระเวนไปตามจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศ

ดังนั้น ในการจัดอบรม บางครั้ง จึงมีการสาธิตการสอน การบรรยาย หลักการ ทฤษฎี และจัดนิทรรศการตัวอย่างผลงานของครู และนักเรียนยุคปฏิรูปปี คศ. 2000 ในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อเป็นองค์ความรู้กว้างๆ ในการนำไปนิเทศ ติดตามผล และประเมินผลครูผู้สอนต่อไป

กิจกรรมการเข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการ

การเข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการ หรือการไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็น

การจัดนิทรรศการผลงานครุณักเรียน

ในการเป็นวิทยากร มีความจำเป็นต้องนำสื่อ อุปกรณ์ เพื่อจัดนิทรรศการให้ครูได้ จุดประกายความคิด แต่พูดกับครูเสมอว่า อย่าลอก หรือเลียนแบบ เพราะท่านต้องคิดด้วยตัวของท่านเอง คุณหลักการเห็นผลงานแล้วต้องรู้จักนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับท้องถิ่นของครูเอง

ผลงานที่นำไปจัดนิทรรศการ จะเน้นที่เอกสารเย็บเล่มขนาดใหญ่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ อันที่เกี่ยวข้องกับครู นักเรียน ผู้ปกครอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น มาตรฐานการสอน มาตรฐานผู้เรียน บทบาทของผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รูปแบบการสอนสไตล์ต่างๆ ตัวบ่งชี้การสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ หลักสูตรท้องถิ่น เพิ่มพัฒนาผู้เรียนด้วยกระบวนการแก้ปัญหา 9 ขั้นตอน (วิจัยในชั้นเรียน) คู่มือครูมีอาชีพ NTQ ระดับต่างๆ ผลงานทางวิชาการ (อาจารย์ 3) ผลงานนักเรียน รูปแบบต่างๆ เช่น โครงงาน เพิ่มสะสมงาน หนังสือเล่มเล็ก หนังสือ เล่มใหญ่ สื่อการเรียนเขียน โดยเด็ก การวิเคราะห์สาระหลักสูตรแม่บทการวิเคราะห์หลักสูตรสู่แผนการสอน แผนการสอน รูปแบบต่างๆ และสื่อการเรียน การสอนรูปแบบต่างๆ มากมาย

การฝึกปฏิบัติการผลิตสื่อการเรียนการสอน

สื่อการเรียนการสอน คือหัวใจสำคัญของการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ครูจะนำเสนอสื่อทั้งสองรูปแบบ คือ สื่อประเภทวัสดุ อุปกรณ์ ที่เป็นรูปธรรม จับต้องได้ กับสื่อที่เป็นเทคนิควิธีการ เช่น เพลง เกม หมอลำ บทบาทสมมุติ สถานการณ์จำลอง กิจกรรมปาฐกถา การแสดงละคร ฯลฯ ครูจะสาธิตด้วยการให้ครูทุกคนได้เป็นผู้ปฏิบัติ (แสดง)

การฝึกปฏิบัติการประเมินผลแนวใหม่

การประเมินผลแนวใหม่ มุ่งเน้นที่กระบวนการ มากกว่าข้อสอบ ครูจึงนำเสนอแนวคิด และตัวอย่างการวัดผลและประเมินผลเป็น 3 ลักษณะ คือ

กิจกรรมต่างๆ ที่ครูต้นแบบเข้าร่วม เพื่อพัฒนาครูแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครู

กิจกรรมการเป็นวิทยากรประชุมปฏิบัติการ เมื่อครูได้รับคัดเลือกเป็นครูต้นแบบแล้วไม่เคยหยุดนิ่งในการศึกษาหาความรู้ เพราะได้รับเชิญไปเป็นวิทยากรจัดประชุมเชิงปฏิบัติการอยู่ตลอด จนเป็นที่กล่าวขวัญว่า ทูอินวัน หมายถึง วิชาการก็เยี่ยมเน้นทนาการก็ยอด เป็นหมอลำที่มีความสามารถพิเศษสามารถแต่งกลอนลำ ร้องหมอลำได้ทุกประเภท และร้องเพลงได้ไพเราะ นั่นหมายถึงการนำเพลง และหมอลำมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรม การเรียน การสอน และรวมความถึงการปฏิบัติก็เยี่ยม หลักการทฤษฎีก็ไม่ทอดทิ้ง เรียกว่า รู้รอบ รู้จริง รู้ประจักษ์ ปัจจุบันรับเชิญเฉพาะช่วงวันเสาร์-อาทิตย์ เท่านั้น กิจกรรมในการประชุมปฏิบัติการได้แก่

การสาธิตการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

ครูได้เสนอรูปแบบการสอน หรือสไตส์การสอนอย่างหลากหลาย เพื่อเปิดกว้างให้ผู้เรียนได้คิดกว้าง มองไกล ใฝ่ดี และสามารถเลือกรูปแบบที่ตนพอใจ นำไปประยุกต์ใช้ได้ เช่น การสอนแบบรูปแบบ EAP รูปแบบ CIPPA รูปแบบ CONCEPT MAPPING รูปแบบ MIND MAPPING รูปแบบบูรณาการในวิชาและระหว่างวิชา รูปแบบกระบวนการทางปัญญา การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา การสอนแบบโครงงาน การสอนโดยใช้เพิ่ม สะสมงาน การสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่ม การสอนโดยใช้ 10 คำถาม มหัศจรรย์ ฯลฯ

เมื่อมีการประชุมปฏิบัติการ ครูจะถามผู้เข้ารับการอบรมว่า ต้องการดูสาธิตการสอนรูปแบบใด ก็ให้จัดเด็กนักเรียนมาประมาณ 20-50 คน แล้วแต่ต้องการว่าจะดูเด็ก กลุ่มใหญ่หรือกลุ่มเล็ก ข้อสำคัญต้องจัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับฝึกให้เพียงพอสำหรับเด็ก บางครั้งไม่มีเวลาสาธิตกับนักเรียน ต้องใช้ครูแทนก็ทำได้ บรรยากาศดีไปอีกแบบหนึ่ง

ในการนำมาพัฒนาการเรียนการสอนของตนเอง

การศึกษาด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ

การเรียนรู้ที่ดี คือการเรียนรู้ที่จะอ่านอยู่ตลอดเวลา จนคิดเป็นนิสัย เห็นเอกสาร อะไรเป็นต้องหยิบมาอ่านทันที การอ่านหนังสือเล่มเดียว เท่ากับ เดินทางไปไกลหลายพันกิโลเมตร เป็นความจริงที่สุด เพราะ โลกยุคนี้เป็นยุค โลกาภิวัตน์ การสื่อสารไร้พรมแดน เราสามารถรู้เรื่องราวที่อยู่ไกลแสนไกล ด้วยข่าวคราวทางอินเทอร์เน็ต หรือทีวี เราติดต่อกันระยะทางที่ไกลแสนไกลได้ เพราะระบบอีเมลล์ โทรศัพท์ แต่การอ่านทำให้เราเข้าถึงได้ทุกเรื่อง และทุกเรื่อง มีสื่อสารใดๆ ในโลกตราบเท่าที่เราเป็นคนรักการอ่านหนังสือ

ครูได้สมัครเป็นสมาชิกของหนังสือหลายประเภท เช่น สารพัฒนา หลักสูตร วิทยากรย์ วารสารเนาะเนาะ วารสารสิ่งแวดล่อม วารสารวิชาการ สถานปฏิรูป ชมรมนักวิจัย ชมรมหนังสือเด็ก หนังสือพิมพ์ สถาบันภาษาไทย และหนังสือดีๆ ของนักเขียนหลายคน ฯลฯ รวมทั้งเป็นสมาชิกเครือข่าย หนังสือของ สกศ. ที่ส่งเป็นของอภินันทนาการประจำทุกเดือน

การอ่านได้บันทึกไว้ด้วยว่า อ่านอะไร วันไหน ได้ความรู้อะไรนำมาใช้ ประโยชน์ได้อย่างไร ทำให้ได้รับความรู้กว้างไกลและเป็นประโยชน์ กิจกรรมนี้ ครูได้ฝึกให้ผู้เรียนในห้องเรียนชั้น ป.3 คือ โครงการมารักการอ่านกันเถอะ คือ ผู้เรียนไปอ่านอะไร ให้มาบันทึกการอ่านในแบบบันทึกส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน เช่น วันที่อ่าน ครั้งที่อ่าน สรุปใจความสำคัญ และข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่อ่าน เมื่อใครอ่านครบ 10 ครั้ง รับรางวัล ยอดนักอ่านจากครู ครูคิดว่าถ้าครูไทย มีนิสัยรักการอ่าน ย่อมส่งผลต่อการพัฒนางานการเรียนการสอน และพัฒนาตนเองได้อย่างดียิ่ง

จากครูต้นแบบขยาย สู่เพื่อนครูเครือข่ายอย่างไม่หยุดยั้ง

การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

โดยการเข้ารับการศึกษาต่อฝึกอบรม คุณาน ศึกษาด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่สมควรแนะนำให้เพื่อนครูได้อาเป็นแบบอย่างการเข้ารับการศึกษาต่อ การพัฒนาตน คือการพัฒนาชาติ ครูจึงศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ภาคพิเศษ ในปี 2543 คือเรียนเฉพาะช่วงปิดภาคฤดูร้อน หลักสูตร 3 ปี 40 หน่วยกิต วิชาเอกวิชาภาษาไทย โปรแกรมชุดวิชา ที่มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ทำให้ได้รับความรู้หลากหลายจากการศึกษาอย่างมาก

การเข้ารับการศึกษาฝึกอบรม

เป็นการเปิดหู เปิดตา เปิดใจ และเปิดโอกาสให้คนที่ไม่รู้ ได้รู้มากขึ้น เป็นการฝึกตน ให้รู้จักยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ครูจะไม่ละโอกาสอันดีเช่นนี้ เพราะทำให้ได้รับประสบการณ์ตรง หรือได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากบุคคลอื่นๆ ซึ่งมีความรู้ความสามารถในอีกแง่มุมหนึ่ง

การไปดูงาน

ในทัศนะของครู คือการไปเรียนรู้งาน ของบุคคลอื่นที่สามารถเป็นแบบอย่างได้ แต่ครูจะนำเอาหลักการที่ดี มีประโยชน์มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับความต้องการของตนเอง และผู้เรียนได้ไม่นิยมเลียนแบบหรือลอกแบบโดยตรง เช่น การดูงานมหกรรมการศึกษาปี 2000 ที่เมืองทองธานี การดูงานการปฏิรูปการศึกษาฯลฯ จากการใช้ตา ดู หู ฟัง สมองสั่ง ทำได้แนวคิดมากมาย

ขยายเครือข่ายได้ 3 คน)

ดังนั้น ครูเครือข่ายเดิม 10 คน จะสามารถสร้างครูเครือข่ายเพิ่มอีก 30 คน และ 30 คน สร้างครูเครือข่ายรุ่นต่อไปอีกคนละ 3 คน รวม 90 คน เป็นต้น ในช่วงนี้ ทาง สปช. ได้จัดโครงการครูแกนนำขึ้นมาอีก จึงทำให้ครูต้นแบบ (10 คน) กลายเป็นครูแกนนำไปด้วย อย่างไรก็ตามการที่เปิดโอกาสให้ครูได้พัฒนาตนเอง พัฒนาระบบการเรียน การสอน และพัฒนาผู้เรียน จะส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาของชาติให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

ผลของการปฏิบัติงานพัฒนาครูเครือข่าย

ในระยะแรก ครูต้นแบบไม่ค่อยได้รับการยอมรับจากคณะครู โดยทั่วไปเท่าใดนัก โดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียน เพราะความไม่รู้ ไม่เข้าใจ กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ จากข้อสรุปพบว่าสิ่งเปลี่ยนแปลงประมาณมาก ใช้สื่อการเรียนการสอนมากเกินไป จนจำเป็น ครูไม่มีเวลาพอและผู้เรียนขาดระเบียบวินัย นอกกรอบ ก้าวร้าว กล้าแสดงออกมากเกินไป เป็นประชาธิปไตยเกินขอบเขต ไม่มีมารยาท การเรียนการสอนไม่มีระบบตามใจผู้เรียนมากเกินไป ฯลฯ

จนเมื่อมี พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ประกาศอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2542 และเมื่อครูต้นแบบได้รับเชิญไปเป็นวิทยากรต่างจังหวัดบ่อยครั้งขึ้น รวมทั้งมีคณะครู-อาจารย์ จากต่างอำเภอต่างจังหวัด มาเรียนรู้งานและเยี่ยมชมห้องเรียน เยี่ยมชมกิจกรรมนักเรียน และชมการสาธิตการสอน ได้เห็นผลงานผู้เรียนที่เกิดจากการคิดเอง ทำเอง แก้ปัญหาเอง กล้าพูด กล้าแสดงออก และเรียนรู้อย่างมีความสุข และอย่างเป็นรูปธรรม จึงทำให้ครูต้นแบบได้รับการยอมรับอย่างจริงจัง โดยเริ่มจากในโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียน ในอำเภอ และในจังหวัดตามลำดับ จึงมั่นใจที่จะขยายผลในโอกาสต่อไป

9. จัดนิทรรศการเสริมความรู้ เปิดโอกาสให้ครูเครือข่ายสร้างผลงาน ครู และนักเรียนอย่างเต็มที่ และหาเวทีให้ได้โชว์ เช่น เมื่อข้าพเจ้าได้รับเชิญเป็นวิทยากรในระดับอำเภอหรือจังหวัด จะเชิญชวนให้ครูเครือข่ายไปร่วมจัดนิทรรศการแสดงผลงานด้วยถ้าเจ้าตัวไปไม่ได้ ครูจะเป็นผู้นำผลงานไปให้เอง ทั้งนี้เพื่อเผยแพร่ผลงานที่ช่วยกันสานก่อไว้อย่างเต็มที่ให้เป็นที่ประจักษ์แก่สายตาคนอื่น

10. เชิดชูเกียรติคุณ เมื่อมีโอกาสสำคัญๆ เช่น วันครู วันประถมศึกษา แห่งชาติ ครูไม่ละเลยโอกาสอันดีที่จะประชาสัมพันธ์ครูต้นแบบ และครูเครือข่าย ให้เป็นที่รู้จักแก่บุคคลทั่วไป เช่น นำเสนอผลงานจากการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการมอบของที่ระลึกให้ครูเครือข่าย และโรงเรียนเครือข่ายในนามครูต้นแบบต่อหน้าสาธารณชน และเรียนเชิญผู้บริหารระดับสูง เป็นผู้มอบเกียรติบัตรแก่ผู้บริหาร โรงเรียนเครือข่าย และครูเครือข่ายต่อหน้าสาธารณชนอีกด้วย จนทำให้ครูต้นแบบเป็นที่รู้จักแพร่หลายในเวลาต่อมา

ขั้นที่ 3 ประสานสัมพันธ์กระจาย

เมื่อสิ้นสุดภารกิจการปฏิบัติหน้าที่ กัลยาณมิตรนิเทศครบ 4 เดือนแล้ว ครูไม่ได้หยุดอยู่เพียงนั้น แต่ได้พบปะพูดคุยและส่งเอกสารถึงกันและกัน อยู่มิได้ขาด และพากันคิดว่าทำอย่างไรจะให้ครูคนอื่นๆ ปรับวิธีเรียนเปลี่ยนวิธีสอนจากยึดครูเป็นตัวตั้งมาเป็นผู้เรียนเป็นตัวตั้ง

ขั้นที่ 4 ขยายผลสู่มวลชน

เมื่อครูต้นแบบและครูเครือข่ายพัฒนาตนเอง และพัฒนากระบวนการจัดการเรียน การสอนมาได้ระยะหนึ่ง ครูได้เสนอโครงการถึง ผอ.ปจ.มุกดาหาร เพื่อทำการขยายผลให้กว้างขวางออกไป ปรากฏว่าได้รับความร่วมมือ และช่วยเหลืออย่างดี จากศึกษานิเทศก์อำเภอและจังหวัด ประกอบกับช่วงนั้น เป็นช่วงที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ กำลังอยู่ในระยะพิจารณาพอดี ดังนั้น ทาง สปจ. มุกดาหาร จึงจัดโครงการขยายเครือข่ายครูต้นแบบ (1 คน

4. เข้ารับการศึกษาดูงาน เมื่อครูเป็นวิทยากรแกนนำในระดับอำเภอหรือจังหวัด จะเชิญชวนให้ครูเครือข่ายมีโอกาสเข้ารับการศึกษาดูงานด้วยทุกครั้ง เพื่อนำเอาแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญมาประยุกต์ใช้กับนักเรียนของตนเองได้

5. ผ่อนคลาย สังสรรค์ หลังเลิกประชุม สัมมนา หรือสัมมนา จะมีการพบปะ แลกเปลี่ยน เรียนรู้ และสังสรรค์ เพื่อสร้างบรรยากาศความเป็นกันเองให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

6. เยี่ยมชมงานสัมมนา จุดประสงค์เพื่อให้ครูเครือข่ายไปเยี่ยมห้องเรียนครูเครือข่ายด้วยกันสัปดาห์ละ 1 ครั้ง มีการบันทึกเสนอผู้บริหารตามลำดับจากโรงเรียน อำเภอ และระดับจังหวัด เพราะต้องการกำลังใจ ทำอะไรให้เกิดผลเป็นที่ประจักษ์อย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะศึกษานิเทศก์ต้องเรียนให้ทราบทุกระยะ ปรากฏว่าครูต้นแบบและครูเครือข่ายได้รับการยอมรับและให้การต้อนรับจากทุกโรงเรียนเป็นอย่างดี

7. ให้รางวัลคนเก่ง เมื่อครูออกไปเยี่ยมห้องเรียนครูเครือข่าย สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครูจะมีของฝาก ครู และนักเรียนเสมอ เช่น ขนม สิ่งของ เครื่องใช้ อุปกรณ์ เครื่องเรียน และพบปะ พูดคุย กับนักเรียนทุกคน ถามไถ่ ทุกข์สุข การมาโรงเรียน ปัญหา และอุปสรรคการอ่าน เขียน รวมทั้งให้กำลังใจยกย่องชมเชยผลงานที่เขาช่วยกันสร้างสรรค์ขึ้นมาด้วยใจจดจ่อ (ที่สุดของความเป็นมนุษย์ คือ ต้องการได้รับการยกย่อง)

8. ชวนพิศผลงาน การไปเยี่ยมครูเครือข่ายแต่ละครั้ง ครูได้แนะนำและแลกเปลี่ยน เรียนรู้ การจัดทำเอกสารต่างๆ อย่างเป็นระบบ เช่น การวิเคราะห์สาระของหลักสูตร การวิเคราะห์หลักสูตรสู่แผนการสอน และการเขียนแผนการสอนรูปแบบต่างๆ ที่เน้นการบูรณาการ และการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามตัวบ่งชี้ของครู (10 ข้อ) และนักเรียน (9 ข้อ) เพื่อให้เป็นแนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนได้

ภารกิจของครูต้นแบบ เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้

ขั้นตอนการพัฒนาครูเครือข่าย ได้ดำเนินการดังนี้

ขั้นที่ 1 ค้นหาไฟ

สืบค้นหาครูที่มีความต้องการ และมีความพร้อมที่จะพัฒนาตนเอง และพัฒนาการเรียนการสอนแบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเริ่มจากครูในโรงเรียนก่อน จากนั้นกระจายไปสู่ครูในกลุ่ม และอีกส่วนคือครูภายในอำเภอเดียวกัน มีครูที่สนใจสมัครเป็นครูเครือข่ายเป็นจำนวนมาก ครูต้องใช้เทคนิค บั้วไม่ให้ซ้ำ น้ำไม่ให้ขุ่นน้ำ โดยจัดลำดับและคัดเลือกเพียงอันดับที่ 1-10 จากการตอบแบบสัมภาษณ์เท่านั้น เพื่อสะดวกต่อการเดินทางไปนิเทศ

ขั้นที่ 2 ฝึกเรียนรู้สู่งาน

เมื่อได้ครูเครือข่ายครบ 10 คนแล้ว ครูก็เริ่มเดินสายออกพบปะ พูดคุย เยี่ยมบ้านในวันเสาร์-อาทิตย์ โดยโทรศัพท์นัดแนะกันไว้ก่อน เพื่อปฏิบัติการ ศึกษามิตรนิเทศ ดังนี้

1. เยี่ยมบ้าน เพื่อสร้างความคุ้นเคยสนิทสนม แบบวัฒนธรรมไทย ไปมาลาไหว้ มีของติดไม้ติดมือไปฝาก
2. ประสานงานทางโทรศัพท์ เมื่อมีข่าวคราวเร่งด่วน หรือเรื่องแปลกใหม่ที่ ต้องแจ้งให้ทราบ ต้องรวดเร็วทันใจเสมอ
3. จัดประชุมสัมมนา เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน สัปดาห์ละ 1 ครั้ง เป็นอย่างน้อย (ระยะแรก) ต่อมา เดือนละ 1 ครั้งเป็นอย่างน้อย โดยเชิญประชุมที่บ้านครูต้นแบบ ในวันเสาร์-อาทิตย์ และมีการจัดเลี้ยงน้ำชา กาแฟ และอาหารกลางวันด้วยงบประมาณของครูต้นแบบทุกครั้ง

เพลง ถ้าผักสวนครัวรั้วกินได้

เนื้อร้อง นางวิไลวรรณ คำมัน

ทำนอง สวจันทร์กั้งโกบ

(ลำเดิน) ไม่ต้องไปซื้อไปหา (ซ้ำ)	ประหยัดเงินตรามากมี
ข้าแต่ใคร่ควรมีพริกผักชี โหระพา	ผักกาดนั้นหนา ไปซื้อหาทำไม
ปลูกผักสวนครัวรั้วกินได้	จะสดจะใสได้วิตามิน (ซ้ำ)
(เตี้ย) มากินผักเคี้ยวหล่า	ตาดีสวยแถมใส่องต้อง
สาวสีมอ ผู้บ่าวเห็นสีจ้อง	จงเจ้าไปเป็นแฟน
แสนดีใจไปกินผักก่อน	เป็นตาออนซอนกินผักได้
ผิวพรรณสดใสเพราะผักเคี้ยว	เพราะผักเคี้ยว.....

ประชาชนกะอดอยาก ปาก ปีน ๆ ๆ ๆ
 หากินได้บั้นใส รัฐบาลไทยกะปวดใจไม่สิ้น
 เพราะคน โกงกินนั้นมีมากมาย เดียวนี้เมืองไทย สิ้นตาย แล้วๆๆ

เพลง ลำปำมีน้ำมประชาอุษัณฑ์

เนื้อร้อง ครูวิไลวรรณ คำมัน

ทำนอง ลำเดิน

(ลำเดิน) วันนี้ใจได้มาอบรม	ได้ชื่นชมธรรมชาติวามนต้งล้ง
ทั้งภูเขิวภูกระเตทุ่งกะมัง	ป่าก็ยังสวยสุดสะดุดตา
ป่านันหรือคือชีวิตให้กินอยู่	ลองคิดดูไม่มีป่าน้ำใจหาย
ทั้งพืชพันธุ์สัตว์ป่าพากันตาย	มันก็สายเกินแก้แย้แน่เรา
มาช่วยกันอนุรักษ์ฟื้นฟูป่า	ชาวประชามาร่วมใจใฝ่ศึกษา
ทั้งโรงเรียนชุมชนด้วยช่วยพัฒนา	ช่วยรักษาป่าไว้ให้ลูกหลานเรา
อบต.แก่นำนันสำคัญ	จะสานฝันแนวกันชนป่าภูเขียว
เห็นคุณค่าป่าที่เหลือเพียงนิดเดียว	อย่าไปเที่ยวพึ่งพาอาศัยใคร
หากมีป่าน้ำก็มาปลากี่ชิ้น	ก็วันคืนความสมบูรณ์พูนใส
ครูสอนศิษย์เห็นคุณค่าป่าเมืองไทย	ให้คงไว้ชั่วลูกหลานเหลนโหลนไทย
(เต้ย) ฟังเอาไว้ เอาไว้	แล้วคิดไต่ร่องดู
ทั้ง อบต.และคุณครู	ให้หมั่นอนุรักษ์ไว้

เพลง คำอักษรนำคืออะไร

เนื้อร้อง ครูวิไลวรรณ คำมัน

ทำนอง ลำเพลินและลำเดิน

(ลำเพลิน) อักษรนำคำนี้	มีอยู่น้อหลายคำ
อักษรสูงเป็นตัวนำ	ให้อ้อจ่าน้อเอาไว้ (ซ้ำ)
(ลำเดิน) ครูขอเล่าอักษรนำเพียงย่อย่อ	พอเป็นข้อเตือนใจ
	ไว้ให้เห็น
ออกเสียงพยัญชนะตัวแรกเป็น	เน้นอะกึ่งเสียงเรียงพยางค์
มีเสียงวรรณยุกต์ตามตัวแรก	ขนาน แผลก ขยาย แยก
	อย่าลืมหนา
สมุน สมอง สม่่าเสมอมา	สมันบ้า ขุ่ม ขี้ เรา
สมุน ไพร ไซ้ ขมื่น กินก็ได้	สมานให้ท้าวเหลืองเรื่องสดไส
อีกขนุนของหวานอาหารไทย	เขนยไซ้รู้คือหมอนนอนสบาย
มาเถิดอ้าย(ซ้ำ) มาฟ้าอ่านอักษรนำ	เป็นทำนองหมอลำ
มาส่อยจำกันเอาไว้	มาส่อยจำกันเอาไว้

ตัวอย่าง สาระทางสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

เพลง คำโลกยุค IMF

เนื้อร้อง ครูวิไลวรรณ คำมัน

ทำนอง ลำเดิน

เศรษฐกิจยุค IMF (ซ้ำ)	ทำให้เราเจ็บตัวกัน
หนี้สินเพิ่มขึ้นทุกวัน	ตงงานเร็วพลัน ไม่มีข่าวกิน
โลกสู่ยุคเข็ญ	เป็นกรรมหรือเวร ไม่อยากกลืน
มันโหดมันหิน	ไม่สุดไม่สิ้นนะเราคน ไทย (ซ้ำ)
อันเมืองไทยยุคนี้	มีปัญหา ยาบ้าค้ำฝิ่น

โอ๊ย แท้ๆ มาแฉ่เร็วไต่หมอลำมาเรียนหมอลำนำภาษาไทย เพื่อให้
เด็กไทยอีสานชม หรือใครนิยมก็เรียนได้ (ซ้ำ)

เพลง จดหมายเป็นหมัน

เนื้อร้อง ครูวิไลวรรณ คำมั่น

ทำนอง ลำเพลินและลำเดิน

(ลำเพลิน) การสื่อสารทุกวันนี้	มีอยู่น้อยหลายทาง
มีหลายอย่างติดต่อได้	น้องขอให้ยายจ้อจำ
อย่าลืมคำนี้น้อง	ที่ส่งส่งทางจดหมาย
ว่าให้ขายน้อยไปขอ น้องซิริอยู่ทางบ้าน	น้องซิริจดหมายยาย
(ลำเดิน) ฉันขอเล่าเรื่องจดหมายเพียงย่อย่อ	พอเป็นข้อเตือนใจไว้
	ให้เห็น
บรรทัดแรกลงที่อยู่ของเนื้อเย็น	บรรทัดสองจึงเป็นวันที่มา
บรรทัดสามคำขึ้นต้นควรถูกต้อง	ตามครรลองแบบอย่างทางภาษา
แล้วบรรยายความจริงใจในอุรา	ให้รู้ว่าจุดประสงค์เป็นอย่างไร
คำลงท้าย ลงท้าย ย้ายต่อพอเห็น	คือซิริเป็นลายเซ็นต่อเติมแถมท้าย
พับจดหมายใส่ซองถึงพี่เจ้า	ที่คอยเฝ้ารออยู่ไม่รู้หาย
จำหน้าเสร็จส่งไปไม่รู้คลาย	ไปรษณีย์นำจ่ายกันต่อไป
ถึงมือยาย มือยายเคียวชายให้รีบอ่าน	น้องซิริคอยอยู่บ้านอยู่บ้าน รอยาย
	ส่งคืน
ให้สดชื่นยามได้อ่านจ่อมอ	อย่าให้นานเกินรอรีบมาขออีนาง
	น้อง
ให้มาขออีนางน้อง	

เพลง ลำแจกลูก

เนื้อร้อง ครูวิไลวรรณ คำมัน

ทำนอง ลำเพลิน/ลำเดิน

พอแต่เปิดฝ้ากั๊งออกมาส่องมองหา ครูประถมนอมาหา
ให้อ่วยตามาทางพี ให้อ่วยหุม่าฟ้งเรื่อง
โ้ย้นอนาย มาเด้ออ้ายมาพากันเขียนอ่าน คั้นผู้ได้ชี้คร้าน อย่าเอา
ไว้เฮ็ดแนว

เสียงแจ้วๆ แม่น ป.1 อ่านเขียน(ซ่า)
เฮามาพากันเรียนให้เก่งดี มี สุขพร้อม (ซ่า)
(เตี้ย) เรามาแจกลูกเถิดหนา (ซ่า) มาซิพียาถ้ออยากเก่ง ภาษาไทย
แจกลูกเขาทำอะไร (ซ่า) น้องจะบอกให้ต้องคูให้ดี
พีมีสี ลูกของสี คือ มี ดี ดี หากพีมีทอง ลูกของทองคือสอง จอง ปอง
มาเถิดมาลองแจกลูกให้คล่องนะเราคนไทย แจกลูกกันไป มากมาย
หลายคำ

จำ คำ ทำ ขำ ลำ นำ แจกลูกสรรอำพีจำได้ใหม่
ใน ไจ โบ ไส ไค ไช (ซ่า) แจกลูกสรรโอจำได้ใหม่เธอ
เรอ เจอ เปอ เสอ สรรเออนะเธอ(ซ่า) เตือนาง เดอเต่อย นางเดอ จัก จัก

เพลง ลำมาตราตัวสะกด

เนื้อร้อง ครูวิไลวรรณ คำมัน

ทำนอง ลำเดิน

มาตราตัวสะกดนี้หนา (ซ่า) มาซิเรามาเรียนรู้อ่วมกัน
แปด แม่นั้นจำเร็วพลัน กง กน กม นั้น เกย เกอว ก็มี
เขาเรียกคำเป็นเพราะเสียงสะกดนั้นยาวเข้าที่ เสียงสั้นก็มี
กก กด กบ ซึ้นนั้นเป็นคำตาย (ซ่า)
(ลำ) มาเสียดายเด้อป้า แม่ ก กา มาตรา 9 แม่ บ่ มีตัวสะกดแท้ๆ แท้ๆ

ตัวอย่าง สาระทางภาษาไทย

เพลง อักษรสูง

เนื้อร้อง ครูวิไลวรรณ คำมัน

ทำนอง เพลงเด็กปี่ม

อักษรสูงนั้นมีหลายตัว	แต่เขาบ่ต้องกลัวเรียนกันเถิดหนา
ไข่ ขวด ฉิ่ง ชวาน ถาม	ดูงามตา
ฝิ่ง ผอ สาม สอ ขอ ห้า	เรียงกันเข้ามา 11 ตัวพอดี
การผันก็ดูง่ายดี (ซ้ำ)	ผันคูชี สามเสียงเท่านั้น
ขัน ขัน ขัน	เหมมมันง่ายจัง
ตั้ง ตั้ง ตั้ง	ก็ดูง่ายจัง
เรียนให้จริงจัง	แล้วก็จะผัน ได้เอง

เพลง หมอลำอักษรตำนำภาษา

เนื้อร้อง ครูวิไลวรรณ คำมัน

ทำนอง ลำเดิน ลำเต้ย

(ลำเดิน) ป.1 จำารู้จักอักษรตำ	เป็นทำนองหมอลำนำภาษา
24 ตัวสำคัญ จำรรจา	ผัน 3 เสียงเท่านั้นหนา พากันจำ
นำ นำ นำ นั้นยังงี้จะคุณพี	นี่ นี่ นี่ นั้นยังงี้คุณน้องจำ
ยา ยา ยา นั้นยังงี้โอ้แก้วตา	แม่ แม่ แม่ อย่าไปแพ้มาผันคำ
(ลำเต้ย) จำเอาไว้ เอาไว้	ให้ฝึกอ่านผันคำ
เป็นทำนองหมอลำ	มาชอยกันนอจำไว้...
มาชอยกันนอจำไว้	

2 คุณ 5 เป็น 10 2 คุณ 6 นั้นเป็น 12
มาเถิดมาลอง คุณเลขให้คล้องนะ เราคคนไทย
คุณเลขกัน ไปมากมายทุกวัน คนกับคนคุณกันบ่ได้ (ซ้ำ)
คุณกันยามได้เป็นคนน้อย
(สอๆ....เด็กน้อยๆ บ่รู้จักการคุณ บาดทำยามครูสูญ หนีเพิ่ม
พูนวันละเท่าๆกัน ใจละจ๊ะ)

หมายเหตุ ถ้าชุดนี้ นอกจากสร้างสูตรคุณแม่อื่นๆ ได้แล้วยังใช้ร้องในการ
บวกเลขได้ด้วย (ลองแต่งดู)

เพลง ถ้าคณิตสัมพันธ์

เนื้อร้อง ครูวิไลวรรณ คำมัน
ทำนอง ลำเต้ย

คณิตสำคัญไฉน (ซ้ำ)	พี่น้องทั่วไทยให้อยู่ประจำ
นับแต่ตอนเช้าถึงค่ำ	หน้ากำหนดหน้าคำเพราะคิดไม่ออก
บอกหน่อยได้ไหม	ฉันคิดไม่เป็น
มันยากมันเย็นสมควรเรียนจ้	
คณิตมีความสำคัญ (ซ้ำ)	ทุกสิ่งเสกสรรที่ทันสมัย
สิ่งประดิษฐ์คิดค้นใดๆ	ไม่ว่าอะไรใช้การคำนวณ
ตัวเลขทั้งมวล	สมควรเรียนจ้
(เต้ย)กะจั่งว่าฟังเด้อให้	คณิตคิดไวเด็กไทยบ่แก่
สมพอควรครูเฮา ให้เร่ง ให้เร่ง	โอ้ย ให้เร่ง ให้เร่ง
กันสอนให้ละเมอจริงใจ	เด็กอาจสืโคขึ้นกว่าแต่ก่อน
เป็นตาออนซอน ถ้าสอนได้ (ซ้ำ) ถ้าสอนได้	

รูปแบบที่ 3 แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

ได้แก่ สถานที่สำคัญ ๆ ในชุมชน เช่น บ้านวัด ที่ทำการบ้านผู้ใหญ่บ้าน กำนัน สถานีตำรวจ สถานีอนามัย โรงพยาบาล ตลาดสด ร้านค้าริมทาง แหล่งท่องเที่ยว ฯลฯ โดยครูถามนักเรียนว่า อยากไปเรียนรู้ที่ใดก่อนะหลัง ให้มีการลงประชามติตามหลักการประชาธิปไตย คือ อภิปรายถึงข้อดี ข้อเสีย เช่น ไปแล้วได้อะไร ทำไมจึงไปนำมาใช้ ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างไรบ้าง และครูไม่ลืมที่จะบันทึกเสนอขออนุญาตผู้บริหาร โรงเรียนก่อนออกนอกบริเวณทุกครั้ง เพื่อขอสนับสนุนด้านงบประมาณ เช่น ค่าน้ำมันรถ ค่าอุปกรณ์ ผักต่างๆ และความเห็นชอบอย่างเป็นทางการ และครูไม่ลืมเรื่องการป้องกันอุบัติเหตุอันอาจจะเกิดจากการเดินทางในแต่ละครั้งเป็นอย่างดี

การจัดกิจกรรมตามรูปแบบที่ 3 นี้ ทำไม่น้อยกว่า 3 ครั้งใน 1 ภาคเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และความเป็นอยู่ของผู้คนในชุมชนตามสภาพที่แท้จริง และเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนจากต่างหมู่บ้านด้วยซึ่งมี 5 หมู่บ้าน ในเขตบริการของโรงเรียน คือ บ้านบังอี บ้านหนองกระโซ่ บ้านเกษตรสมบูรณ์ บ้านห้วยกอก และบ้านคลองสะอาด

ตัวอย่าง บทเพลงที่ใช้ในการสอน

โดยใช้เพลงพื้นบ้านอีสาน (หมอลำ) มาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน

ตัวอย่าง สารคดีศาสตร์

เพลง สูตรคูณสอง

เนื้อร้อง ครูวิไลวรรณ คำมัน

ทำนอง หมอลำเพลิน

2 คูณ 1 เป็น 2 (ซ้ำ)	2 คูณ 2 นั้นเป็น 4
2 คูณ 3 เป็น 6	2 คูณ 4 นั้นเป็น 8

1 ความคิดเรียกหนึ่ง WEB) ไว้แล้ว ตั้งแต่ต้นปี โดยไม่ให้ซ้ำกัน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรูปแบบที่ 1 นี้ ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม หรือแต่ละคนนำเสนอผลงานสื่อ หรือองค์ความรู้ที่สร้างขึ้นเอง โดยให้ตำแหน่ง ครูน้อยคอยเพื่อน กล่าวคือมีบทบาทสอนเพื่อนตามศูนย์ (เรียนแบบศูนย์การ เรียนเปลี่ยนฐานความรู้ไปเรื่อยๆ เมื่อหมดเวลา) ผู้เรียนจะบันทึกความรู้ที่ได้ ฟังจากเพื่อนในศูนย์นั้นลงในหนังสือน้อย อาจจัดวันละ 3-4 ฐานๆ ละเรื่อง วันต่อไปจึงเป็นการสรุปและทดสอบหลังเรียนว่า ผู้เรียนมีความรู้ในเรื่องที่เรียน มากน้อยเพียงใด และครูจะเพิ่มเติมจุดใดได้บ้างกับนักเรียน คน โดย ฯลฯ

รูปแบบที่ 2 แหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน

ได้แก่ สถานที่ต่าง ๆ ภายในบริเวณโรงเรียน เช่น ห้องต่างๆ ในตัวอาคารเรียน เช่น ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องวิทยาศาสตร์ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องสมุด ห้องพยาบาล ห้องแนะแนว ห้องประชุมสุตสัปดาห์ ส่วนนอกอาคารเรียน ได้แก่ สวนไม้หลังโรงเรียน บ่อเลี้ยงปลา สวนยูคาลิปตัส ไม้ผล แปลงนาโรงเรียน สวนป่า ตะไคร้ ฯลฯ ทุกสถานที่ ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ของผู้เรียน ได้หมด

ครูจัดหลักสูตร โดยยึดสภาพแวดล้อมเป็นแกนกลาง เช่น ความลับของต้นไม้ แล้วโยงใยบูรณาการ ไปสู่วิชาอื่น ๆ อีก 5 วิชา คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สปช. สลน. กพอ. และคณิตศาสตร์ (ระดับชั้น ป. 1-4) ทำให้ผู้เรียนสนุกสนาน และสนุกกับการเรียนที่อิสระ ไม่คิดยึดเฉพาะอยู่ในห้องเรียน เพียงครูถามว่า วันนี้หนูอยากไปที่ไหนภายในบริเวณโรงเรียน ทำไม่จึงอยากไปที่นั่น ไปแล้วจะได้อะไร ถ้าไม่ไปจะเกิดอะไรขึ้น และถ้าไปจะเอาอะไรไปบ้าง ฯลฯ

แผนการสอนจะเกิดขึ้นทันทีตามความสนใจผู้เรียน ครูต้องเตรียมตัวเองอยู่ตลอดเวลาที่มีความคิดฉับไว และปรับตัวให้เก่ง ให้คล่องแคล่วในกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เรียกว่า ครูต้องเป็นดาวขั้วขั้ว ด้วยคำถามกระตุ้นให้ออกการเรียนรู้ และพริ้วไปตามกระบวนการทำที่เหมาะสม ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ และต้องคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นอันดับแรก

ครูถามว่านักเรียนสนใจเรื่องอะไร (ชื่อโครงการ)

ทำไมจึงสนใจเรื่องนี้ (จุดประสงค์)

ถ้าอยากทำแล้วจะทำอย่างไร (วิธีดำเนินการ)

จะค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งความรู้ใด (แหล่งข้อมูล)

ทำแล้วจะได้ผลอย่างไร (ผลที่คาดว่าจะได้รับ)

รู้สึกอย่างไรในการทำโครงการนี้ (การประเมินตนเอง)

ใครได้ชื่นชมโครงการของหนูบ้าง (การประเมินโดยผู้อื่น)

จากนั้นให้ผู้เรียนนำเสนอด้วยรูปแบบของการรายงานโครงการ เป็นแผ่นพับเล็ก ๆ จบใน 6 หน้า ภายในเวลา 1-2 สัปดาห์

การจัดตั้งแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

ครูได้แบ่งสภาพสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ 1 แหล่งเรียนรู้ในห้องเรียน

เริ่มจากการปลูกฝังให้ผู้เรียนรักห้องเรียน โดยเปิดโอกาสให้อภิปรายวางแผนว่า มุมใดจะจัดเนื้อหาสาระวิชาใด เพื่ออะไร ทำอย่างไร ใช้วัสดุอุปกรณ์ อะไรบ้าง ทำแล้ว จะได้อะไร เมื่อผู้เรียนเข้าใจและยอมรับแล้ว จึงลงมือปฏิบัติ อาจเป็นเวลาว่างหลังเลิกเรียน หลังรับประทานอาหารกลางวัน และในวันเสาร์-อาทิตย์ เช่น กลุ่มที่ 1 ค้นคว้าคำราชาศัพท์

แล้วนำมาสรุป แล้วเขียนเป็นบัตรคำ จัดใส่กล่องไว้ที่มุมอ่านภายในห้อง กลุ่มที่ 2 ค้นคว้าเรื่องคำอักษรนำ แล้วนำมาสร้างสื่อเอง เรียกกิจกรรมนี้ว่า สื่อการเรียนเขียน โดยเด็กอาจจัดทำเป็นหนังสือเล่มเล็ก หนังสือเล่มใหญ่ เป็นโปสเตอร์ หรือรูปแบบอื่นๆ

โดยครูคอยอำนวยความสะดวก คือจัด เตรียมกระดาษ สีเมจิก สีเทียน กาว กรรไกร ฯลฯ ไว้ให้ ส่วนกลุ่มที่ 3, 4 หรือ 5 ให้เลือกทำตามองค์ความรู้ที่ช่วยกันวาง WEB (WEB หมายถึงแผนภูมิ ความคิดโยงแมงมุม

พระแม่โพสพก่อนรับประทานอาหาร (สทน., สปช.)

กิจกรรมที่ 8

ขณะลงมือรับประทานอาหาร ครูช่วยเน้นเรื่องมารยาทที่ดีเช่น ไม่เคี้ยวอาหารเสียงดัง ไม่คุยกัน (คุยเบา ๆ) ไม่พูดเรื่องหวาดเสียว กลุ่มไหนมีอาหารดี ๆ ควรแบ่งปัน หรือแลกเปลี่ยนกันระหว่างกลุ่ม ทั้งนี้ เพื่อฝึกความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน ให้ความรัก รู้จักแบ่งปันช่วยเหลือกัน สร้างสรรค์สังคม (กพอ., สทน.)

กิจกรรมที่ 9

เมื่อรับประทานเสร็จแล้ว ช่วยกันจัดเก็บอุปกรณ์ต่างๆ ให้เรียบร้อยตามหน้าที่ที่ตกลงกันไว้แล้ว เช่น เทชยะ ล้างภาชนะ ซักผ้าปูโต๊ะเก็บกวาด เช็ด ถู บริเวณให้สะอาด ฯลฯ (กพอ., สทน.)

กิจกรรมที่ 10

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปกิจกรรมว่า ดี ไม่ดี อย่างไร ชอบหรือไม่ชอบ เพราะเหตุใด แล้วบันทึกความรู้สึกของทุกคนลงในหัวใจ แล้วตกแต่งให้สวยงาม และนำไปติดที่ด้านหลังหนังสือเล่มใหญ่ (ภาษาไทย, สทน.)

กิจกรรมที่ 11

ครูและนักเรียนช่วยกันประเมินผลงาน โดยประเมินกระบวนการในการปฏิบัติงานและการประเมินชิ้นงานหนังสือเล่มใหญ่ (เมนูอาหารจานด่วน) และสมุดเล่มน้อยเป็นรายบุคคล

กิจกรรมที่ 12

ให้นักเรียนเชื่อมโยงความรู้ที่ได้รับจากการจัดโต๊ะรับประทานอาหาร ไปประยุกต์ใช้ในครอบครัวที่บ้าน และฝึกเขียนเมนูอาหารที่ตนชอบจากหนังสือวารสารอื่นๆ หรือหนังสือพิมพ์ โดยต่อยอดเป็นโครงการอย่างง่ายได้ เช่น

ตามเมนูที่เขียนขึ้น โดยให้พ่อ แม่ หรือผู้ปกครองมีส่วนร่วมด้วย และให้ทุกคนในครอบครัวได้ชิมรสชาติ ฝีมือการปรุงอาหารของนักเรียนเองแล้วให้เขียนความรู้สึกลงหน้าหลังสุดของสมุดน้อย เมนูอาหารของทุกคน (ภาษาไทย, กพอ., สปช.)

กิจกรรมที่ 4

ให้นักเรียนนำเสนอคราวละ 3-4 คน โดยรายงานผลของการปฏิบัติการปรุงอาหารตามเมนูว่าได้ผลอย่างไร มีปัญหาอุปสรรคอย่างไร จะแก้ไขอย่างไรในคราวต่อไป (ภาษาไทย)

กิจกรรมที่ 5

ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 4-5 คน เพื่อจัดทำเมนูอาหารจานด่วนลงในหนังสือเล่มใหญ่ ซึ่งมีรายละเอียดเหมือนในสมุดน้อยเน้นคุณค่าอาหารให้ครบ 5 หมู่ อาจเป็นอาหารพื้นเมือง เช่น ก้อยหอย ถาปู้ บั้งไก่ ทอดไข่ แกงหน่อไม้ ฯลฯ (ภาษาไทย , สปช., กพอ.)

กิจกรรมที่ 6

นัดหมายวันจัดโต๊ะรับประทานอาหารตามรายการเมนูอาหารที่ช่วยกันคิด โดยเตรียมการดังนี้ เช่น เขียนจดหมายถึงครูเพื่อยืมผ้าปูโต๊ะ แจกกัน ถาด เสิร์ฟ ฯลฯ และเขียนการ์ดเชิญคุณครูคนอื่นๆ มารับประทานอาหารร่วมกัน ส่วนถ้วย ชาม ช้อน ส้อม แก้วน้ำ ฯลฯ นักเรียนเตรียมจัดหามาเอง (ภาษาไทย, สปช, กพอ.)

กิจกรรมที่ 7

นักเรียนแต่ละกลุ่มออกแบบการจัดโต๊ะอาหารอย่างสวยงาม เน้นความสะอาด มีระเบียบ และเรียบร้อยเพราะทุกคนมีหน้าที่ และต่างก็ทำหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด เพื่อรับประทานอาหารที่แสนอร่อยโดยฝีมือของตัวเองมีกลางวันในห้องเรียน ก่อนลงมือรับประทานอาหาร ให้ตัวแทนไปเรียนเชิญคุณครูอื่นๆ มาร่วมทานด้วย และมีตัวแทนแต่ละกลุ่มกล่าวคำบูชาคุณข้าว หรือบูชา

จีน เช่น กิจกรรมสหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์ออมทรัพย์ กิจกรรมกีฬาภายใน โรงเรียน กิจกรรมห้องสมุด กิจกรรมอาหารกลางวัน กิจกรรมวันเด็ก กิจกรรมวันครู กิจกรรมวันประถมศึกษา กิจกรรมสำคัญทางศาสนา และ กิจกรรมส่งเสริมความ สามารถทางวิชาการ โดยเน้นการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม คือทำดียอมได้ดี ทำชั่วยอมได้ชั่ว เพื่อเตรียมตัวสำหรับการมีชีวิตที่เรียบง่าย และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขที่กล่าวมาทั้งหมดนี้

ตัวอย่าง แผนการสอน

โดยใช้คำถาม 10 คำถามมหัศจรรย์ เพื่อส่งเสริมความคิด จินตนาการของผู้เรียน โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดังต่อไปนี้

กิจกรรมที่ 1

ครูสนทนากับนักเรียนเรื่องอาหารที่ทานทุกวัน และถามนักเรียนว่า ชื่ออะไร ประกอบไปด้วยสารอาหารอะไรบ้าง แล้วร้องเพลงอาหารหลัก 5 หมู่ พร้อมทำท่าทางประกอบ จากนั้นให้นักเรียนบอกชื่ออาหาร มาให้มากที่สุด ด้วยการสร้าง WEB (WEB หมายถึง แผนภูมิความคิดใยแมงมุม 1 ความคิดเรียกหนึ่ง WEB) และ MIND MAPPING เป็น กลุ่มๆละ 4-5 คน ลงในหนังสือเล่มใหญ่ ที่ครูแจกให้แล้วช่วยกันตกแต่ง ระบายสีให้ สวยงาม (ภาษาไทย และ สลน.)

กิจกรรมที่ 2

ให้นักเรียน เลือก รายการอาหาร ที่ช่วยกัน WEB ออกมาแล้ว คนละ 1 ชนิด แล้ว จัดทำเมนูอาหารที่ชอบ ลงในสมุดน้อย โดยเน้นการเขียนรายละเอียด ดังนี้ เช่น ชื่อผู้ออก แบบ ชื่ออาหารวันนี้ สาเหตุที่ทำอาหารชนิดนี้ คุณค่าทางโภชนาการ อุปกรณ์ในการทำเครื่องปรุง วิธีปรุง (ขั้นตอนการทำอาหาร) งบประมาณที่จะใช้ในการประกอบอาหารนี้ (ภาษาไทย, สปช., คณิตศาสตร์)

กิจกรรมที่ 3

ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริง ด้วยการทดลองทำอาหารตามสูตร หรือ

บ้าน การดูแลรักษาสัตว์เลี้ยง การปลูกดอกไม้ ต้นไม้ การศึกษาอาชีพที่มีในท้องถิ่นและการช่วยกันอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน ฯลฯ ด้วยการเล่านิทาน เล่าเรื่องขำขัน และการไปศึกษานอกห้องเรียน ฯลฯ แล้วนำมาอภิปราย หรือเรียบเรียงเขียนเป็นเรียงความจากภาพ จากคำ หรือจากจินตนาการ หรือเขียนอธิบายความ เขียนขยายความพร้อม วาดภาพประกอบระบายสี แล้วตกแต่งให้สวยงามลงในสมุดน้อย สมุดกลาง หรือสมุดใหญ่ แล้วนำเสนอผลงาน ด้วยลีลา ท่าทาง ที่ดึงดูดใจผู้ฟัง เช่น นำเสนอเป็นนิทานเป็นเพลง หรือเล่นเกม และทุกครั้งต้องประเมินชิ้นงาน โดยให้เพื่อนได้วิจารณ์ชิ้นงานว่า ดี เด่น หรือด้อยในเรื่องใด โดยร่วมกันสร้างเกณฑ์การประเมิน แล้วสรุปผลรายงาน คะแนนที่ได้เพื่อพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขให้ดีขึ้นเรื่อยๆ ในโอกาสต่อไป

ขั้นตอนที่ 6 ปลูกฝังความรักเพื่อนพ้อง (บูรณาการทุกวิชา)

จัดกิจกรรมเพื่อ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ร่วมกันทำงานเป็นกลุ่มที่หลากหลายรูปแบบ เช่น กลุ่มเลือกกันเองตามใจชอบ กลุ่มนักเรียนชาย-หญิง กลุ่มตามความสนใจ กลุ่มถาวร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่สอนในครั้งนั้นๆ เพื่อฝึกการเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ฝึกการยอมรับ ความคิดเห็นของผู้อื่น มีเหตุผลโดยอาศัยหลักการทางประชาธิปไตย ฝึกความมีน้ำใจ เอื้ออาทร ช่วยเหลือกัน ลด ละ ความเห็นแก่ตัว ฝึกให้รู้จักตนเอง และรู้จักประเมินตนเอง ประเมิน โดยกลุ่มตลอดเวลา ทั้งนี้ เน้นให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรม

ขั้นตอนที่ 7 มองโลกในแง่ดี (บูรณาการทุกวิชา)

นำนักเรียนออกสัมผัสกับความเป็นไปตามสภาพความเป็นจริงของโลก เช่น ออก เยี่ยมบ้านนักเรียนในเขตบริการ ทั้ง 5 หมู่บ้าน ออกไปศึกษานอกสถานที่ในเขตชุมชน เช่น วัด สถานีอนามัย สถานีตำรวจ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และกำนัน แหล่งท่องเที่ยว สถานที่สำคัญ ๆ ฯลฯ

นอกจากนี้ ให้นักเรียนเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนหรือชุมชน จัด

ผ่านครูหรือผู้ใหญ่ การกล่าวคำทักทายที่เหมาะสม เมื่อพบครู ผู้ใหญ่ และเพื่อนๆ เป็นภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ทั้งภาคเช้า-ภาคบ่าย

ขั้นตอนที่ 3 การทำเป็นตัวอย่าง (บูรณาการกับวิชาภาษาไทย และกลุ่มวิชา สปช.)

ครูยกย่อง ชมเชย นักเรียนที่เป็นต้นแบบการกระทำความดีที่เป็นตัวอย่างได้ เช่น แต่งกายสะอาด เรียบร้อย อ่านหนังสือเก่ง ทำการบ้านอิสระ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เป็นผู้นำห้องบทธาขยาน ท่องสูตรคูณ รายงานข่าวสั้นวันนี้ รายงานผลการปฏิบัติความดี วันนี้ ทั้งใน โรงเรียนและที่บ้าน ครูสนทนาข่าว เหตุการณ์ประจำวันที่น่าสนใจ แล้วให้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมอภิปราย วิพากษ์ วิจารณ์ เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป

ขั้นตอนที่ 4 ไม้ว่างเว้น เพลง เกม คำ (บูรณาการระหว่างภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และกลุ่มวิชา สลน.)

ในการจัดการเรียนการสอน ทั้งขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป ครูต้องใช้เทคนิคของเกม เพลง คำ เพื่อสร้างบรรยากาศส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออกด้วยท่าทางที่หลากหลาย อาจเป็นสื่อที่นักเรียนช่วยกันค้นคว้าหาตนเอง หรือที่ครูจัดขึ้นก็ได้ ทั้งนี้ เน้นความสุข สะดวกสบาย คลายเครียดของผู้เรียน

ขั้นตอนที่ 5 ทำบทเรียนให้สนุก (บูรณาการทุกวิชา)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเด็กในวัยนี้ (ป.1-4) ครูต้องสร้างบรรยากาศให้เป็นกันเอง ครูและนักเรียนต้องมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดรักและเมตตาเด็กทุกคนให้กำลังใจช่วยเสริมต่อการเรียนรู้ สอนจากสิ่งที่ยังไปหา ยก สอนจากสิ่งใกล้ตัวไปหาสิ่งไกลตัว เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้อย่างหลากหลาย

เช่น เรียนเรื่องสิ่งที่อยู่รอบตัว เชื่อมโยงกับเครื่องใช้ภายในบ้าน การดูแล

ของพฤติกรรมมา ดังนั้น ขั้นตอนการสอนจึงแบบบูรณาการที่ยึดกลุ่มวิชาภาษาไทยเป็นแกนกลาง และเชื่อมโยงบูรณาการกับวิชาอื่นๆ ที่จำเป็นรูปแบบการสอนที่มุ่งประสบการณ์ภาษาพัฒนาชีวิต มีขั้นตอน 7 ขั้น ดังนี้

1. เตรียมห้องเรียนในฝัน
2. หมั่นทักทายเพื่อน-ครู
3. การทำเป็นตัวอย่าง
4. ไม่ว่างเว้น เพลง เกม คำ
5. ทำบทเรียนให้สนุก
6. ปลุกฝังความรักเพื่อนพ้อง
7. มองโลกในแง่ดี

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมห้องเรียนในฝัน (บูรณาการกับกลุ่มวิชา กพอ.)

ครูและผู้เรียน ร่วมกันอภิปรายปัญหาภายในห้องเรียน ว่ามีอะไรบ้าง เป็นเพราะเหตุใด จะทำการแก้ไขอย่างไร ข้อเสนอจากกิจกรรมนี้นำมาสร้างข้อตกลงของเรา รวมกลุ่มเวรประจำวันทำความสะอาดห้องเรียน เช่น ปิด กวาด เช็ด ถู จัดของให้เป็นระเบียบ ช่วยกันจัดตกแต่งห้องเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ โดยเน้นความสะอาด สวยงาม มีระเบียบ และคิดทำด้วยตัวนักเรียนเอง

นอกจากนี้ มี กลุ่มเวรทำความสะอาดบริเวณ โรงเรียน ในกรณีที่ไม่ใช่เวรประจำวัน ให้ทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน อาคารเรียน ห้องพิเศษต่างๆ เช่น ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องแนะแนว ห้องพยาบาล ห้องศูนย์วิชาการ ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องวิทยาศาสตร์ และห้องพักครู

ขั้นตอนที่ 2 หมั่นทักทายเพื่อนและครู (บูรณาการกับวิชา สตน. และวิชาภาษาอังกฤษ)

ก่อนเข้าห้องเรียน นักเรียนเข้าแถวหน้าห้อง แยกชาย-หญิง เพื่อกล่าวคำสวัสดิการับ-สวัสดิาค่ะ คุณชม เมื่อพบครูหรือผู้ใหญ่ให้ยกมือไหว้ตามแบบอย่างวัฒนธรรมอันดีงามของไทย หรือการกราบขณะที่ครูนั่งอยู่ การเดินค้อมตัวขณะ

สำคัญไฉน ลำคณิศคิดไว ลำมาคิดเลขในใจกันเถอะ ลำการบวกลำการคูณตามแม่สูตรคูณ กลุ่มสปช. เช่น ลำสาวข่าหาหน่อไม้ ลำสาวข่า ทอผ้าไหม (ได้รับรางวัล ชนะเลิศระดับจังหวัด โครงการประกวดหนังสือเด็ก ปี พ.ศ. 2542) ลำตั้งหน่วย สาวข่าหาลปลา ลำคอนสวรรค์อย่าตัวต๋มสาวข่าเค้ออ้าย ลำอาหารหลัก 5 หมู่ ฯลฯ กลุ่มสสน. เช่น ลำวิถีชาวพุทธ ลำยาวสอนใจวัยเรียน ลำเรียนก่อนแม่สอนไว้ กลุ่มกพอ. เช่น ลำงานบ้านคืองานผู้หญิง ลำผักสวนครัวรั้วกินได้ แหล่งสัมตำนอก จากนี้ยัง ได้แต่งเพลง นิทาน บทร้อยกรอง และตั้งคำถามจากสิ่งเหล่านี้เพื่อฝึก การคิดอย่างเป็นระบบฝึกกระบวนการทางภาษา ฝึกกระบวนการคิดรวบยอด ทางการอ่านให้แก่ผู้เรียน โดยจัดทำเป็นชุดฝึกไว้หลังห้องเรียนเพื่อให้เลือกเรียนได้ตามใจชอบ

ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ เป็นเพียงตัวอย่างบางตอนที่สะท้อนภาพของครูต้นแบบคนหนึ่งว่า กว่าที่ได้เป็นครูต้นแบบนี้ ทำอะไรมาบ้าง สรุปได้ว่า จะเป็นครูต้องเป็นด้วยใจรัก และซึ่มซั่มเข้าไปถึงจิตวิญญาณแห่งความเป็นครูให้ได้ แล้วทุกอย่างที่เกิดขึ้นคือผลของ ความตั้งใจเสมอ ข้าพเจ้าตั้งใจไว้ว่า จะเป็นครูต้นแบบที่ดี ให้สมกับเจตนารมณ์ของท่าน ศาสตราจารย์ ดร.นายแพทย์ ประเวศ วะสี ที่ต้องการให้ครูต้นแบบเป็น ามลัดพันธุ์แห่งความคิด ตกที่ไหนให้งอกงาย และงดงามที่นั่น อีกไม่นานก็เต็มแผ่นดินไทย และให้สมกับเจตนารมณ์ของศาสตราจารย์ สุมน อมรวิวัฒน์ ที่ต้องการให้ครูต้นแบบ จงเป็น ามแบบอย่างทุกด้านทั้งทาง กาย วาจา ใจให้สมกับที่เขายกย่องว่าเป็นครูฯ ข้าพเจ้าขอตั้งจิตอุทิศตน เพื่อพัฒนาคน พัฒนาชาติ ด้วยการพัฒนาศึกษา โดยสร้างเครือข่ายครูดีทั่วแผ่นดินไทย แม้หนทางจะลำบากยากเข็ญ จะเป็นวันเสาร์อาทิตย์ ก็จะไม่ยอมย่อท้อ จะยอมเหนื่อย มีเหน่งหน้าย จะยอมขายความคิดตน แม้นไม่รวยก็จะช่วยบันดาลคล ด้วยหวังผล ทำเพื่อคนจนเพื่อครูฯ

ขั้นตอนการสอนแบบประสบการณ์ภาษา พัฒนาคุณภาพชีวิต

การสอนแบบประสบการณ์ภาษาพัฒนาชีวิต มี 7 ขั้นตอน โดยยึดคติพจน์ของครูเองที่ว่า ากกระบวนการคือสะพานของการเรียนรู้ ครูคือแม่แบบ

กิจกรรมการเรียนการสอนอย่างไรบ้าง

ขั้นตอนที่ 2 นำไปวิเคราะห์ชิ้นงาน และลงจำนวนคาบเวลา เพื่อให้เหมาะสม

สมก่อนการเขียนแผนการสอน

ขั้นตอนที่ 3 ลงมือเขียนแผนการสอน โดยเน้นการบูรณาการระหว่าง

วิชา และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูเป็นแต่เพียงผู้อำนวยการความสะดวกเรื่องจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องเรียน เครื่องเขียน และสื่อต่างๆ

ครูคอยชี้แนะให้คำปรึกษาและดูแลผู้เรียนอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้เพื่อเป้าหมายให้ผู้เรียนเก่ง ดี และมีความสุข ดังนั้นวิธีสอนจึงต้องหลากหลาย ครูต้องมีกลยุทธ์ในการสอน ที่พลิกแพลงและปรับตัวตามความต้องการของผู้เรียนได้ คือไม่ใช้วิธีสอนเพียงวิธีเดียวตลอดภาคเรียนหรือตลอดปี แต่ควรใช้หลายๆวิธีผสมผสานกันไป เพื่อให้ไม่ผู้เรียนเบื่อหน่าย เช่น สอนสไตล์ E A P สอนสไตล์ CIPPA MODEL สอนแบบ CONCEPT MAP สอนแบบ MIND MAPPING สอนแบบโครงงาน สอนกระบวนการทางปัญญา สอนกระบวนการกลุ่มสอนเป็นรายบุคคล

นอกจากนี้ ครูยังได้ผลิตสื่อการเรียนการสอนประกอบทุกวิชา เพื่อให้สะดวกในการสอน และมีการวัดผลครบทุกด้าน (พุทธิพิสัย ใช้วัดผลก่อนะหลังเรียน เน้นข้อสอบแบบ เลือกตอบ 3 ตัวเลือก สำหรับชั้น ป.1๒ และ 4 ตัวเลือก สำหรับชั้น ป.3๔ ทักษะพิสัย ใช้วัดขณะสอน เน้นความคล่องแคล่ว ถูกต้อง รวดเร็ว และสวยงาม โดยใช้กระบวนการ การสังเกต ส่วนจิตพิสัยใช้วัดผลความรู้สึกชอบไม่ชอบ หรือการแสดงความต้องการของผู้เรียน โดยบันทึกความรู้สึกลงในชิ้นงานของกลุ่ม หรือของตัวเองทุกครั้งหลังเสร็จงาน)

ตัวอย่าง การสอนกลุ่มทักษะวิชาภาษาไทย ได้จัดทำหนังสือร้องเพลง หนังสือร้องหมอลำได้ คือ ลำแจกลูก (ได้รับรางวัลชนะเลิศระดับจังหวัด โครงการประกวดหนังสือเด็ก ปี 2542) ลำมาตราตัวสะกด 8 แม่ ลำจดหมาย เป็นหมัน ลำอักษรนำ ลำบาทอาชยาน เด็กเอ๋ยเด็กน้อย แมวเอ๋ยแมวเหมียว หรือ มดเอ๋ยมดแดง ลำกล่อมลูก ฯลฯ ในกลุ่ม ทักษะคณิตศาสตร์ เช่น ลำคณิตนั้น

ตัวอย่าง การจัดการกิจกรรม

การแสดงละคร

บทบาทสมมติในการสอน

จัดบรรยากาศห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน

จัดแหล่งเรียนรู้ได้ทุกแห่ง

จากหลักการและทฤษฎีดังกล่าว ได้นำมาวิเคราะห์ให้เข้ากับรูปแบบการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนในชั้นเรียนได้อย่างหลากหลาย เช่น ในการสอนกลุ่มทักษะวิชาภาษาไทย ใช้กระบวนการสร้างความคิดรวบยอด (CONCEPT MAP) และกระบวนการทางภาษา คือ กระบวนการเรียนการสอน แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาแบบที่ 1 (ชั้น ป.1-2)

ปัจจุบันได้ใช้รูปแบบที่ 2 (ชั้น ป.3-4) เพราะต้องการทดลองรูปแบบที่ 2 ที่โรงเรียนบ้านห้วยกอก 1 ตามโครงการของ สบจ. มุกดาหาร ในฐานะวิทยากรแกนนำของจังหวัด

- การสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ครูได้ใช้กระบวนการสอน 9 ชั้น ของกานยี่

- การสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ใช้กระบวนการตั้งคำถาม 10 คำถามมหัศจรรย์

- กระบวนการสร้างค่านิยม และกระบวนการสร้างเจตคติ

- การสอนกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพ ใช้กระบวนการปฏิบัติ

- การสอนกลุ่มทักษะคณิตศาสตร์ ใช้กระบวนการคณิตศาสตร์

ในการสอนทุกวิชาจะไม่ทิ้งหัวใจของการสอนที่ว่า นักเรียนทุกคนต้องมีส่วนร่วม นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม และนักเรียนต้องได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเอง เพื่อให้ทุกคนมีชิ้นงาน

การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนนั้น ครูต้องรู้หลักสูตรทุกวิชาที่สอนอย่างเป็นระบบ เช่น

ขั้นตอนที่ 1 ทำการวิเคราะห์หลักสูตรว่า มีจุดประสงค์ เนื้อหา และ

N NATURAL

รู้จักธรรมชาติ

กิจกรรม

เรียนนอกห้องเรียน

เรียนรู้จากชุมชน

ศึกษารวมชาติ

สิ่งแวดล้อมต่างๆ

จุดบันทึก

คู่มือเปลี่ยนแปลง

T TOURIST

ศึกษานอกสถานที่

ทัศนศึกษา

หาประสบการณ์นอกเหนือจากหลักสูตร

R RELATION

ปฏิสัมพันธ์

ครู / นักเรียน

มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

ทางกาย

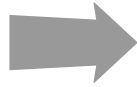
ทางวาจา

ทางใจ

E ETHIC

คุณธรรม ๖ จริยธรรม

การแสดงออกในทางที่ดี

D DEMOCRACY

หลักการประชาธิปไตย

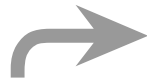
กิจกรรม

นักเรียนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน

การวางแผน

การดำเนินงาน

และการสรุปผล

C CREATIVE

ความคิดสร้างสรรค์

กิจกรรม

สร้างผลผลิต

สร้างชิ้นงานแปลกๆ ะ ใหม่ ๆ

การทำโครงการ

การทำโครงงาน

E EMOTION

อารมณ์ทางบวก

กิจกรรม

สร้างอารมณ์ดี

มีความสุข

ป้องกันความเครียด

กระตุ้นทางบวก

H HEAD, HEART, HAND

การพัฒนาทุกด้าน

สติปัญญา

ฝึกฝนการปฏิบัติ

ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม

ส่งเสริมสุขภาพกาย - ใจ

I IMAGINE

ส่งเสริมความคิด จินตนาการ

กิจกรรม

การวาดภาพจินตนาการ

การเขียนเรียงความ

ฟังเพลงแล้ววิเคราะห์เรื่อง

อ่านหนังสือ แล้วตอบคำถาม

แต่งคำประพันธ์

L LOGICAL

การใช้เหตุผล

กิจกรรม

กระบวนการกลุ่ม

การระดมสมอง

การสอนเชิงอภิปราย

วิธีทางวิทยาศาสตร์

สอนแบบสืบสวนสอบสวน

วิธีทางอริยสัจ 4

การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การสอนแบบ

มุ่งประสบการณ์ ๕ ภาษา

พัฒนาคุณภาพชีวิต

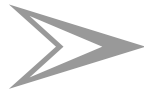
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การสอนแบบ : มุ่งประสบการณ์ภาษา พัฒนาคุณภาพชีวิต

การสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ (CHILD CENTRED)

คืออะไร ?

สอนอย่างไร?

C = COMFORT

ความสุข สะดวก

สบาย ไม่เคร่งเครียด

กิจกรรม

ครูต้องใช้สื่อหลากหลาย

- ร้องเพลง
- ร้องหมอลำ
- เล่นเกม
- แสดงบทบาทสมมติ
- ชมวีดีทัศน์, ภาพยนตร์
- ชมการ์ตูน

การสอนแบบ

การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา พัฒนาคุณภาพ

- ในปี 2539 ได้รับคัดเลือกเป็นบุคคลดีเด่น สายครูผู้สอน รับโล่จาก นายสุวิชัย รังสิตพล รองนายกรัฐมนตรี

- ปี 2540 ได้รับรางวัลชนะเลิศ การประกวดห้องเรียน ม.ปภ. ดีเด่น จากกระทรวงศึกษาธิการ และจากมูลนิธิโรดรีสากล ร่วมกับ มศว.ประสานมิตร ได้รับรางวัลครูผู้มี ผลงานดีเด่นด้านวัฒนธรรม สาขาวรรณศิลป์ จากสำนักงาน เขตการศึกษา 10 และรับโล่ จากผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร

- ปี 2541 ได้รับคัดเลือกให้เป็นครูแต่งกายชุดเอกลักษณ์ไทยท้องถิ่น ดีเด่น ระดับจังหวัด ได้รับรางวัลครูสอนแนะแนวดีเด่น ระดับจังหวัด

- ปี 2541 ได้รับคัดเลือกให้เป็นครูต้นแบบการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็น ศูนย์กลาง จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี และได้รับรางวัล ครูดีที่หนูรัก จากกระทรวงศึกษาธิการ

ครูรู้สึกว่าการทำความดีนี้ไม่ยาก หากมีกำลังใจที่เข้มแข็ง ไม่ย่อท้อต่อ อุปสรรคต่างๆ ครูได้บอกตัวเองไว้เสมอว่า งานคือชีวิต ชีวิตคืองาน บ้านคือสุขุม ความสำเร็จคือแนว ทางไปสู่แห่งความสำเร็จ ค่าของคนอยู่ที่ผลของงาน จากปี พ.ศ. 2541 เป็นต้นมา ครูต้องทำงานหนักขึ้น เพราะต้องทำหน้าที่ในการ จัดการเรียนการสอน และหน้าที่วิทยากรทั่วประเทศ เพื่อฝึกอบรมครู และ ถ่ายทอดกระบวนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ อย่างเอาจริงเอาจัง จนถึงวันนี้

แต่มาวันนี้ตอบได้คล่องแคล่ว รวดเร็ว ถูกต้อง ได้ลำดับที่ 1 ทุกฉบับที่สอบ ทำให้คณะกรรมการทั้งในความสามารถของผู้เรียน และสนใจวิธีสอนหรือเทคนิคการสอนของครู และความสำเร็จครั้งนี้ นับเป็นครั้งแรกในชีวิตของครู

ในระยะต่อมา ครูได้รับรางวัลต่างๆ ดังนี้

- ปี 2531 ได้รับรางวัลครูสอนกลุ่มทักษะดีเด่น
- ปี 2532 ได้รับรางวัล ครูสอนชั้น ป. 1 ดีเด่น
- ปี 2534 ได้รับรางวัลครูสอนภาษาไทยดีเด่นของกระทรวงศึกษาธิการ และได้รับรางวัลครูสอนคัด-เขียนไทย ดีเด่นระดับจังหวัดด้วย
- ปี 2535 นี้ ข้าพเจ้าจึงได้รับยกย่องให้เป็นครูภาษาไทยดีเด่นระดับชาติรับโล่ และเข็มเชิดชูเกียรติจาก นายบัญญัติ บรรทัดฐาน รองนายกรัฐมนตรี
- ปี 2536 ได้รับคัดเลือกให้เป็นศิษย์เก่าดีเด่น สาขาครู-อาจารย์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม รับโล่จากนายสุเทพ อุตถากร รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย และได้รับคัดเลือกจากสำนักงานศึกษาธิการ อำเภอนิคมน้ำอ้อม ให้เป็นข้าราชการที่ปฏิบัติราชการด้วยความวิริยะ อุตสาหะ ไม่เคยลาพัก ลาป่วย และมาสาย ติดต่อกันเป็นเวลา 5 ปี และได้ปรับปรุงแก้ไขผลงานทางวิชาการด้วย
- ปี 2537 ได้รับรางวัลสร้อยคอทองคำหนัก 1 บาท จากประธานสมาชิกสภา จังหวัดมุกดาหาร ในฐานะครูตัวอย่างด้านการประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และได้รับรางวัลชนะเลิศ การประกวดครูแตงนิทานและเล่านิทานคุณธรรมะจริยธรรมยอดเยี่ยมระดับจังหวัด และได้บันทึกเทปเผยแพร่ให้ครูทุกโรงเรียน (240 โรงเรียน) ในจังหวัดมุกดาหาร ด้วยความดีที่หมั่นทำ กรรมดีก็สนอง ผองภัยก็หลีกเลี่ยง ได้พบเห็นแต่สิ่งที่ดี นี่คือค่าของคนดูได้จากผลของงานนำ
- ปี 2538 ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง อาจารย์ 3 ระดับ 6 มีผลงานนวัตกรรมที่ชื่อว่า คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเกมเสริมทักษะการอ่านและเขียนภาษาไทย ชั้น ป. 1 จำนวน 80 เกม

กว่าจะเป็น ครูต้นแบบ

ครูวิไลวรรณ คำมัน เกิดวันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2503 ที่บ้านสว่างใต้ อำเภอนา จังหวัดอุบลราชธานี เป็นคนไทยทั้งเชื้อชาติและสัญชาติ สามีชื่อนายณรงค์ คำมัน อายุ 44 ปี อาชีพรับราชการครู สอนที่โรงเรียนเดียวกัน มีบุตรและธิดา 2 คน บุตรชายคนโตชื่อ ด.ช.ไพฑู คำมัน และ ด.ญ.แพรวพิไล คำมัน อาศัยอยู่ในครอบครัวบ้านเลขที่ 123 หมู่ที่ 10 บ้านเกษตรสมบูรณ์ ต.นาออก อ.นิคมคำสร้อย จ.มุกดาหาร

เริ่มรับการบรรจุเป็นข้าราชการครู ในปี 2522 ในตำแหน่งครู 1 ระดับ 1 หลังจบการศึกษาในระดับ ปก.ศ. ที่วิทยาลัยครูสกลนคร ไปปฏิบัติการสอนที่โรงเรียนบ้านนาสองเหมือง ต.นาออก อ.นิคมคำสร้อย จ.มุกดาหาร และสอบพ.ม.ได้ในปี 2523 และในปี 2524 จึงขออนุญาตลา ศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม เมื่อเรียนจบการศึกษาแล้ว จึงกลับมาทำงานที่โรงเรียนเดิม

จากเวลา 2 ปี ที่ไปสั่งสมประสบการณ์มาทำให้ครูเปลี่ยนแนวคิด และวิสัยทัศน์ใหม่ มีความเข้มแข็งมากขึ้นที่จะอยู่เพื่อผู้ เพื่อพัฒนาเด็กไทยใน ปากกว้างไกล จึงทุ่มเท เสียสละร่างกาย แรงใจ แรงปัญญา ให้กับผู้เรียนสถานศึกษา และชุมชนอย่างเอาจริงเอาจัง

ความสำเร็จในวิชาชีพครู เริ่มตั้งแต่เมื่อปี 2528 จังหวัดมโนนโยบาย จัดประกวด ครูสอนคณิตศาสตร์ดีเด่น ครูจึงสมัคร จากประสบการณ์การถ่ายทอดความรู้ ผู้เรียนอย่างจริงจัง ตั้งใจ ทำให้เด็กบ้านนอก อย่างเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านนาสองเหมือง ที่ไม่ค่อยมีใครรู้จัก

การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การสอนแบบ

มุ่งประสบการณ์ ๕ ภาษา

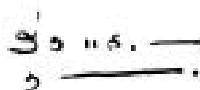
พัฒนาคุณภาพชีวิต

คำนำ	
สารบัญ	
กว่าจะเป็นครูต้นแบบ	1
การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	5
การสอนแบบ : มุ่งประสบการณ์ภาษา พัฒนาคุณภาพชีวิต	5
ขั้นตอนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา พัฒนาคุณภาพชีวิต	10
ตัวอย่าง แผนการสอน	5
การจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน	8
ตัวอย่าง บทเพลงที่ใช้ในการสอน	20
ภารกิจครูต้นแบบ เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้	28
จากครูต้นแบบขยายสู่เพื่อนครูเครือข่ายอย่างไม่หยุดยั้ง	32
บรรณานุกรม	40
แนะนำครูต้นแบบ ปี 2541	48
คณะผู้ดำเนินการ	44

คำนำ

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ครูต้นแบบได้ทำการศึกษาวิจัยและพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนของตน รวมทั้งพัฒนาครูเครือข่าย เพื่อเผยแพร่รูปแบบการเรียนการสอนอย่างไม่หยุดนิ่ง เพื่อให้เพื่อนครูทั้งหลายสามารถพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่ เอกสารร่วมปฏิบัติการเรียนรู้กับ ครูต้นแบบฯ นี้ เป็นเอกสารที่ครูต้นแบบ ปี 2541 และปี 2542 ได้ส่งผลการปฏิบัติงานวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนของตนที่กลั่นกรองจากประสบการณ์จริงในการจัดการเรียนการสอนออกมาเป็นแนวทาง และวิธีการที่มีประสิทธิภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เห็นความสำคัญ และมีความภูมิใจที่ได้เสนอผลงานการวิจัยและพัฒนารูปแบบ การเรียนการสอนของครูต้นแบบ เพื่อนำไปใช้เป็นแบบอย่างแก่ครูในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเก่ง ดี และเรียนรู้ อย่างมีความสุข เพื่อยังประโยชน์ให้เกิดแก่ผู้เรียนสำคัญที่สุด และนำไปสู่การปฏิรูปการเรียนรู้และการปฏิรูปการศึกษาของชาติสืบไป

(นายรุ่ง แก้วแดง)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

ในการปฏิบัติงานใดๆ ผู้ปฏิบัติจะต้องทราบ ต้องเข้าใจแจ่มแจ้ง
ถึงปัญหาและวิชาความรู้ทั้งปวง อันเกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์อย่างทั่วถึง
จึงจะสามารถนำทฤษฎีมาดัดแปลงใช้ให้เหมาะกับสภาพการณ์และสามารถ
จะเลือกแนวทางการปฏิบัติให้เกิดผลมากที่สุดได้

พระบรมราชาวาท ของ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช
(๒๒ มกราคม ๒๕๑๓)

“ร่วมปฏิรูปการเรียนรู้กับครูต้นแบบ”

การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การสอนแบบ

“มุ่งประสบการณ์ ๕ ภาษา
พัฒนาคุณภาพชีวิต”

ครูวิไลวรรณ คำมั่น
ครูสอนแบบ ปี 2541
วิชา ภาษาไทย
ระดับ ประถมศึกษา

กองทุนรางวัลเกียรติยศแห่งวิชาชีพครู (กรค.)
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สกศ.)
สำนักนายกรัฐมนตรี

371.102 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

ส 691 ร ร่วมปฏิรูปการเรียนรู้กับครูต้นแบบ
การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
การสอนแบบ มุ่งประสบการณ์ภาษา พัฒนาคุณภาพชีวิต
โดย ครูวิไลวรรณ คำมัน, กรุงเทพฯ : 2544.

54 หน้า

ISBN 974-241-347-9

1. ปฏิรูปการเรียนรู้ 2. วิไลวรรณ คำมัน 3. ชื่อเรื่อง

ร่วมปฏิรูปการเรียนรู้กับครูต้นแบบ
การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
การสอนแบบ มุ่งประสบการณ์ภาษา พัฒนาคุณภาพชีวิต
โดย ครูวิไลวรรณ คำมัน

สิ่งพิมพ์ สกศ. อันดับที่ 23/2545

พิมพ์ครั้งที่ 1 ธันวาคม 2544

จำนวน 3,000 เล่ม

จัดพิมพ์เผยแพร่ กองทุนรางวัลเกียรติยศแห่งวิชาชีพครู (กรค.)
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สกศ.)

โทรศัพท์ 0-2668-7123 ต่อ 2325-8, 0-2243-7914

โทรสาร 0-2243-7914

เว็บไซต์ <http://www.onec.go.th>

สำนักพิมพ์ บริษัท แคนดิดมีเดีย จำกัด

50/805-806 ถ.แจ้งวัฒนะ ปากเกร็ด นนทบุรี

โทร. 0-2503-3759, 0-2984-1110